

Lisa 6 III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord

1. III kooliastmes korraldab kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö.
2. Loovtöö temaatika valib kool, täpsema teemavaliku teevad õpilased.
3. Loovtöö viiakse läbi 8. klassis 1.-3. trimestri jooksul.
4. Loovtöökaks võib olla õpilasuurimus (lisa 1), projektitöö (lisa 2), muusika-, kunsti- või käsitöö (lisa 3).
5. Projektitöö ning kunsti- ja käsitöö peavad sisaldama nõuetekohaselt vormistatud teoreetilist osa (lisa 4).
6. Loovtööd võib teha iseseisvalt või rühmatööna koostöös teiste 8. klassi õpilastega.
7. Loovtööde üldise korralduse koordineerijaks on 8. klassi juhataja, kelle ülesandeks on õpilaste loovtöö koostamisprotsessi jälgimine.
8. Loovtööde juhendajateks määrab direktor temaatikaga seotud aineõpetajad või vastava kvalifikatsiooniga inimesed väljastpoolt kooli.
9. Loovtöid hindab direktori moodustatud hindamiskomisjon, aluseks kooli hindamise korraldus.
10. Õpilane esitab hindamiskomisjonile kokkulepitud ajaks loovtöö, valmistab töö kaitsmiseks ette suulise ettekande (~10 min) ja esitluse.
11. Esitlust on soovitatav näitlikustada kas stendiettekande, multimeedia, audiovisuaalsete vm vahenditega.
12. Loovtöö esitlemisel õpilane:
 - selgitab töö eesmärgi ja põhjendab teema valikut;
 - tutvustab kasutatud meetodit/meetodeid;
 - esitab töö kokkuvõtte: milleni jõuti, kas eesmärk täideti.
13. Loovtöö koondhinne kujuneb sisu, protsessi, vormistamise ja esitluse põhjal.
14. Loovtööle lisavad väärtust teostaja isiklik seotus teemaga ning aktuaalsus käesoleval ajahetkel.

Lisa 1 Õpilasuurimus

Õpilasuurimus (*edaspidi uurimus*) on kirjalik tekst, kus õpilane keskendub mingile uurimisprobleemile. Uurimisprobleemi sõnastus näitab, mida ja miks tahetakse teada saada. Uurimisprobleem areneb välja soovitatavalt kirjanduse lugemisest või siis uurija isiklikust kogemusest. Uurimuse eesmärgiks on lahendada uurimisprobleem. Eesmärk näitab, kuhu tööga välja tahetakse jõuda. Uurimuse koostamine aitab kaasa oskusele oma mõtteid nii kõnes kui kirjas loogiliselt edasi anda. Uurimus peaks olema valdavalt analüüsiva iseloomuga, olulisel kohal on töö autori järeldused, tõlgendused ja üldistused. Uurimuse maht on orienteeruvalt 10-15 lehekülge.

Näide õpilasuurimuse koostamise etappidest

Õpilane:

1. valib valdkonna või õppeaine ning esialgse teema;
2. koostab koos juhendajaga töö koostamise ajakava;
3. tutvub juhendaja poolt soovitatud kirjandusega;
4. sõnastab juhendaja abiga probleemi ja võimalusel hüpoteesi;
5. kogub andmeid;
6. kirjutab vastavalt nõuetele uurimistöo/teksti;
7. esitab oma töö hindamiskomisjonile.

Näide õpilasuurimuse ülesehitusest:

1. tiitelleht;
2. sisukord;
3. sissejuhatus, mis sisaldab uurimisprobleemi ja -eesmärki;
4. töö põhiosa (peatükid ja alapeatükid);
5. kokkuvõtte, sh hinnang eesmärkide ja tegevuskava täitmisele;
6. kasutatud kirjanduse loetelu;
7. lisad (vajadusel).

Lisa 2 Projektitöö

Projekt on kindla eesmärgi ja ulatusega terviklik töö(ülesanne) vm ettevõtmine. Projekt pakub hea võimaluse valitud teemadel oma ideid üksi või koos kaaslastega ellu viia. Projekt annab korraldamiskogemust, juhtimis- ja meeskonnatöökogemust, algteadmisi eelarve koostamisest ja veel palju teisi elus toimetulekuks tarvilikke kogemusi. Projekti võib kaasata ka erinevaid loovtöö liike olenevalt projekti teemast, näiteks lühiuurimust, erinevaid õpilaste esinemisi, esitlusi, näituste ja ürituste korraldamist jm. Projektitöö sisaldab ka nõuetekohaselt vormistatud teoreetilist osa orienteeruvalt 3-5 lehekülge (vt näidet õpilasuurimuse ülesehitusest).

Lisa 3 Muusika-, kunsti- või käsitöö

Loovtöö muusika-, kunsti- või käsitööna kätkeb endas uudseid, innovaatilisi ideid ning on eneseteostusrõõmu pakkuv ja silmaringi avardav. Juhul, kui loovtöös kasutatakse fragmente teiste autorite loomingust, tuleb autorikaitse seadusest lähtudes kasutatud teose autorile viidata. Muusika-, kunsti- ja käsitöö puhul koostab õpilane ka nõuetekohaselt vormistatud kirjaliku osa orienteeruvalt 3-5 lehekülge (vt näidet õpilasuurimuse ülesehitusest).

Lisa 4 Teoreetilise osa vormistamine

1. Teksti paigutus

- 1.1. Uurimustöö vormistatakse arvutil lehe ühele küljele, kasutatakse paberi formaati A4.
- 1.2. Kirja tüüp on Times New Roman, tähesuurus 12 punkti, reavahe 1,5.
- 1.3. Lehe üla- ja alaservast jäetakse tühjaks 3 cm, lehe paremast servast 2 cm, vasakust servast 3 cm.
- 1.4. Tekst paigutatakse leheküljele ühtlaselt, lehekülje parempoolne serv jääb sirge.
- 1.5. Kõik leheküljed töös nummerdatakse, number trükitakse lehekülje alla keskele 1,25 cm lehe servast. Lehekülgi arvestatakse alates tiitellehest, kuid lehekülje numbrit sellele ei panda.
- 1.6. Tekstilõigud eraldatakse üksteisest lõiguvahega 6 punkti.

2. Pealkirjad

- 2.1. Kõik pealkirjad paigutatakse lehe vasakusse serva, punkti nende järele ei panda.
- 2.2. Kui pealkirjaga samale leheküljele mahub ainult üks rida järgnevat teksti, tuleb alustada uuel lehelt.
- 2.3. Peatüki pealkirja (Heading1), sellele eelneva ja järgneva teksti vahele jäetakse kaks rida tühja ruumi.
- 2.4. Alapealkirja (Heading 2), sellele eelneva ja järgneva teksti vahele jäetakse üks rida tühja ruumi.
- 2.5. Peatükkide pealkirjad kirjutatakse suurte tähtedega, alapealkirjad suure algustähega ja nummerdatakse.

3. Loetelud, lühendid, arvud ja valemid

- 3.1. Loetelu punktid märgitakse araabia numbrite, tärnide või mõttekriipsudega.
- 3.2. Üksikutest sõnadest koosnev loetelu kirjutatakse ühte ritta, loetelu punktid eraldatakse komadega.
- 3.3. Sõnaühenditest või lausetest koosnev loetelu kirjutatakse üksteise alla ning eraldatakse semikoolonitega.
- 3.4. Uurimistöös kasutatakse valdavalt üldlevinud lühendeid, mille järele punkti ei panda.
- 3.5. Vähemlevinud lühendid tuleb lisades eraldi lehel lahti seletada.
- 3.6. Ühekohalised arvud kirjutatakse sõnadega, suuremad arvud ja murrud numbritega.
- 3.7. Kui ühekohalisele arvule järgneb tähis või mõõtühik, kirjutatakse see numbriga, näiteks 3 cm.
- 3.8. Valemites kasutatakse üldlevinud tähiseid. Tähiste seletus tuleb paigutada valemi järele.

4. Tabelid ja joonised

- 4.1. Tabelid ja joonised tuleb pealkirjastada ja nummerdada.

5. Kasutatud allikad

- 5.1. Kõik loovtöös kasutatud allikad (nii kirjalikud kui ka suulised) tuleb märkida eraldi lehele autorite nime järgi tähestikulises järjekorras.
- 5.2. Kui allika autor ei ole teada, lähtutakse pealkirjast.

Väljavõte Alavere Põhikooli õppekava üldosast

- 5.3. Kui ühelt autorilt on töös kasutatud mitut allikat, siis järjestatakse need allikate nimekirjas ilmumisaastate järgi, alustades varasemast.
- 5.4. Kasutatud allikate loetelu ei nummerdata.

6. Viitamine

- 6.1. Kõik teistele autoritele kuuluvad seisukohad, probleemipüstitused, tsitaadid, arvandmed jm esitatakse kas täpselt viidatud tsitaatide või refereeringutena.
- 6.2. Vastava lõigu järel märgitakse sulgudesse kõigepealt viidatava allika autori perekonnanimi ja selle järele teose ilmumisaasta ning leheküljenumbri.
- 6.3. Tsitaat on täpne, täht-täheline väljavõte mingist tekstist. Tsiteeritav lõik pannakse jutumärkidesse, viide on kohe pärast jutumärkide lõppu.

Näited kasutatud allikate märkimisest:

Bahovski, E. (2021, 25. august). Kuidas mõista vabadust? *Tartu Postimees*. Kasutatud 13.09.2021, <https://tartu.postimees.ee/7322352/erkki-bahovski-kuidas-moista-vabadust>

Eesti Arst. (2020, 21. veebruar). Vikipeedia. Kasutatud 29.01.2023, https://et.wikipedia.org/wiki/Eesti_Arst

Miidla, A. (2009). *Pikva lood*. OÜ Infotrükk.

Pullerits, P. (2008, 29. september). E-ajaleht ilmutab juba sündimise märke. *Postimees*, lk 6.

Vaikla, M. (2006). Meie kooli traditsioonid enne ja nüüd.

Intervjueeris Marten Liivak. Rooküla, 11. detsember.

Näide tsitaadi märkimisest:

„Taani mungad jõudsid praeguse Pikva küla alale 1220. aasta kevadtalvel.“ (Miidla 2009:15)

Väljavõte Alavere Põhikooli õppekava üldosast

ALAVERE PÕHIKOOL

Autori ees- ja perekonnanimi

LOOVTÖÖ PEALKIRI

Loovtöö liik

Juhendaja: ees- ja perekonnanimi

Alavere 20.....